

žalostno dejstvo, da nimamo še potrebnih učnih pripomočkov. Temu se ni čuditi, saj je vendar povsem umevno, da se slovenski profesorji niso mogli ogrevati za spisavanje slovenskih knjig, ako niti vedeli niso, če se bodo kdaj rabile. Zdaj, ko se je od merodajne strani načeloma vendarle priznala upravičenost zahteve, da se uvede slovenščina kot učni jezik vsaj za nekatere predmete tudi v višjih gimnazijah, je treba dosti požrtvovalnega dela, da se to čimpreje omogoči. „Društvo slovenskih profesorjev“ je sklenilo izdati za posamezne latinske in grške klasike komentarje, ki naj bi se uporabljali toliko časa, da dobimo splošne besednjake. Livijev komentar je menda prvi, ki je izšel. Naj bi hitro sledili še drugi! —

Josip Gasteiner: Knjigovodstvo za dvorazredne trgovske šole. Slovensko izdajo priredil Ivan Volc, računski revident. Cena vezani knjigi 4 K 50 h. Ljubljana, 1908. Izdalo in založilo slov. trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani. Natisnil A. Slatnar v Kamniku. — Podrobna ocena takih učnih knjig, kakor je navedena, seveda ne spada v leposloven list, vendar pa radi opozarjamo nanjo tudi naročnike našega lista. Knjiga je sestavljena pregledno in bo brez dvojbe jako dobro služila svojemu namenu.

Latinski in grški prevod Gregorčičeve ode „Soči“. Svoj čas smo priobčili v našem listu latinski prevod Gregorčičeve ode „Soči“, sedaj je prevedel isti avtor to prekrasno pesem našega pesnika tudi na starogrški jezik, a oba prevoda je izdal v posebni brošurici, ki se dobiva po knjigotržnicah za 60 h. Prelagatelj noče biti imenovan, a toliko lahko izdamo, da ni Slovenec po rodu, in tem bolj imponujeta torej pieteta in spoštovanje do našega pesnika, ki se izražata v tem prevodu. Želimo, da bi se po brošurici pridno segalo in čeprav morda samo iz istega nagiba, iz katerega je bila izdana. Vsekakor pa mora tudi zanimati, kako se glasi eden najlepših poemov našega pesnika v latinščini in grščini! O obeh prevodih, zlasti pa o grškem se je izjavil jako laskavo profesor dr. Wecklein, rektor Maksimilijanovega gimnazija v Monakovem in prva avtoriteta, kar se tiče znanja klasične grščine.

Glasba.

Aljaževe skladbe. Katoliška Bukvarna je razposlala V. zvezek Jakob Aljaževih mešanih in moških zborov. Cena 60 h. — Obenem je izdala „Katoliška Bukvarna“ Aljažovo skladbo: „Stražniki“ (besede Gregorčičeve), ki jo dobijo vsi slovenski pevski zbori in društva na zahtevo brezplačno tudi v večjem številu. Strokovnjaško oceno teh skladb prinesemo pozneje.

Koncert Leopolda Godowskega (20. nov. v Ljubljani). Je dosti razločka v igri Godowskega, če interpretira Beethovna ali Chopina in Liszta. Trpko, kljubovalno je podal prvega „dvaintrideset variacij“, tirajoč jih trezno k tematični prozornosti, hoteč jih izklesati k monumentalnosti, ki se ne prilega nežni priprostosti, katera jim tako dobro pristoji. Pravi naturel Godowskega je bilo zaslediti šele v kalejdoskopskem bogastvu Schumannovega „Carnevala“, v katerem se menjavajo podkrinko osebnosti najraznovrstnejših značajev; simpatičen je postal Godowski v točkah

čutne poezije, sladke spevnosti, domena njegovemu pojmovanju je romantiška sanjavnost, prav v nji uveljavlja eminentno svojo prstno rutino, ki pričarava divno uspele, na najrahljejši utrip reagujoče glasovne učinke. Zato je velik Godowski kot predavatelj Chopina; le-tega sonato op. 35. s proslavljenim pogrebnim pohodom je podal v vsej njeni melanholični veličastnosti, nedosežno virtuožno v „prestu“, v katerem se pode unisonske pasaže ko mraki težkih, usodnih oblakov. Koliko prisrčnosti je zvenelo v kantileni Schubert-Lisztove „Pomladne nade“, koliko čara je vztrepetalo iz Lisztovih dvojnih etud ali iz njegove briljantne „Tarantele“. Dospela je v Lisztovih skladbah na višek učinka dovršenost prstne egalnosti, ob kateri izvablja Godowski instrumentu mehko, ki opaja in udivlja. Do bravurnosti se povzpne Godowskega klavirsko mojstrstvo v njegovi parafrazi Straussovega valčka „Wein, Weib, Gesang“; v vrtinec kontrapunktiški si tu poigravajočih motivov si je nanosil, kar je virtuoznih težkoč in osupljivih efektov. Od točke do točke se bolj ogrevajoče, v glasnem aplavzu se izražajoče zanimanje za mojstra je izzvalo le-tega, da je dodal povrh sporeda še troje namečkov, med temi dvoje etud za samo levico, v katerih je dokumentiral kar najeklatantneje, kako suverenski obvladuje svoj instrument.

Dr. V. Foerster.

Gledišče.

Slovensko gledišče. A. Drama. Od zadnjega poročila nam drama ni prinesla bogvekaj. Nekak dogodek je bila vsekakor uprizoritev Goethejevega „Fausta“ dne 19. decembra. Poudarjalo se je z nekakim ponosom, da smo s tem nadkrilili vse Jugoslovane, kajti ni v Zagrebu, ni v Belgradu, ni v Sofiji niso igrali še „Fausta“. Toda če je izguba na eni in dobiček na drugi strani res tolik, je še vprašanje. „Faust“ pač ni pisan za oder, in če se je hotelo pri nas to dejstvo iznova dokazati, potem se je dokaz vsekakor posrečil. Nimamo pri tem v mislih baš onega nemogočega prizora, ko vidi gledalec obenem v cerkev, na trg pred cerkvijo, v Metkino in Martino sobo, temveč govorimo o splošnem vtisku. Kdo onih, ki se niso že prej poglobili v to grandiozno delo velikega Nemca, je pri predstavi tudi le zaslutil, kaj se mu predstavlja? Kdor pa je delo natanko proučil, je pri predstavi toliko pogrešal, da zopet ni mogel imeti pravega užitka. Tega pa ni tolikanj krivo glediško vodstvo, ki mu gre v marsikaterem pogledu priznanje, kajti videli smo „Fausta“ tudi že slabše uprizorjenega, temveč, kakor smo že omenili, pred vsem to, da „Faust“ ni pisan za oder. Če si je Goethe sam zaželel, videti ga uprizorjenega, se mu je ta želja vsekakor prepozno obudila! Nehote smo se pri predstavi spomnili Gounodove opere in iznova smo spoznali krivičnost obsodbe opernega teksta, ki so mu nemški kritiki toliko prigovarjali, zgražajoč se pri tem ob „francoskem okusu“. In vendar je učinek v operi celo z ozirom na golo dejanje mogočnejši, nego je bil na pr. pri taki uprizoritvi „Fausta“, kakršno smo videli mi. Vsekakor pa je ne malega pomena, da smo dobili Slovenci lep prevod Goethejevega „Fausta“, in če je hotelo vodstvo našega gledišča z njegovo uprizoritvijo nekako manifestirati to dejstvo, potem smo popolnoma na njegovi